

Recenzije, prikazi i primjeri dobre prakse

Ornela Malogorski

Godina izolacije, korone i novih spoznaja!

Ušli smo u drugo polugodište puni planova. Planirala se nadoknada nastavnih sati i dana, natjecanja, projekt Erasmus (srećom, najveći i najvažniji dio odradili smo na vrijeme) i drugi projekti: Dan škole, Sajam vježbeničkih tvrtki, seminari, izleti, državna matura, maturalna putovanja, maturalne zabave... Onda je krenuo koronavirus. U trenu je bio posvuda. Proširio se impresivnom brzinom i nije zaobišao niti našu zemlju. Slušali smo kako je u drugim zemljama. Nastava se prestaje održavati u školama, obrazovne ustanove odustaju od tradicionalnih oblika učenja. To su činjenice koje su nam nametnute. Istovremeno, brzo smo shvatili da ova ograničenja ne znače da nema alternative. Naprotiv, ova faza pružila je priliku za promjenu i učenje. Kada je 11. ožujka 2020. godine Vlada Republike Hrvatske donijela odluku da se od petka 13. ožujka 2020. godine na dva tjedna zatvore škole u Istri nismo ni u najluđim snovima mislili da nas sve to stvarno čeka, i to još do kraja nastavne godine. Možda smo samo naslućivali. Ministarstvo znanosti i obrazovanja poslalo je Smjernice osnovnim i

srednjim školama vezano uz organizaciju nastave na daljinu uz pomoć informacijsko – komunikacijske tehnologije. Nekako smo se nadali da ipak neće trebati. Ipak, prema uputama koje smo dobili pripremili smo učenike i nastavnike na takav scenarij i kod nas. Već 12. i 13. ožujka 2020. zajedno s ravnateljicom obišla sam sve razrede da bismo učenicima objasnile što se događa, provjerile imaju li svi učenici AAI identitete, objasnile kako ih koristiti u online nastavi, što je i kako funkcionira platforma Microsoft Teams. Ukazale smo i na nužnost informatičke opreme, mogućnost da istu dobiju na posudbu od škole, ukazale na ono što je sve moguće narednih dana, pozvale na brigu o svom zdravlju i zdravlju svojih najbližih. Isto su činili i nastavnici, razrednici. Oformljeni su timovi, kanali (za razredne odjele, nastavničko vijeće, razredna vijeća, vijeće učenika) i sve drugo što je bilo potrebno.

Osjećala sam da u tim trenucima nitko nije bio sretan.

Učenici se obično raduju kada čuju da nema nastave, ali ovaj put nije bilo te dječje, mladenačke radosti. Prilikom objašnjavanja

učenicima vladala je neka čudna tišina u razredima, visjela neizvjesnost i strepnja. Nastavnici nisu imali vremena predahnuti. Radilo se cijeli vikend, pripremalo, ispitivalo mogućnosti, odgovaralo na pitanja učenika i roditelja. I prva online probna sjednica Nastavničkog vijeća održana je u nedjelju 15. ožujka preko platforme Teams. I zaista, od ponedjeljka 16. 3. počela je nastava na daljinu, online nastava, virtualna nastava... Iskreno, tada i nismo puno znali o tome. Naučili smo preko noći. Moje kolege i kolegice nastavnici se dobro snalaze u online okruženju, prilagodljivi su, spremni su učiti i međusobno si pomagati pa je to bilo olakšavajuće, i sada je to došlo do izražaja. Odjednom smo se svi našli u svojim domovima, u izolaciji. Škola je utihnula, ulice se ispraznile. Muk. I brza reakcija da sve mora ići dalje, da nema stajanja, da moramo pomagati jedni drugima, da nastava i učenje ide dalje. Intenzivno praćenje uputa, vijesti Nacionalnog stožera, snalaženje u online svijetu, pozivanje učenika na sudjelovanje u virtualnim učionicama, video i audiosastancima, online nastavnička vijeća, ponekad i roditeljski sastanci, traženje najboljih načina što i kako dalje, kako svima što više olakšati i pomoći. Podrška i pomoć postale su naše glavne devize. Tijekom izolacije spoznali smo nešto dragocjeno, a to je svijest učenika da im jako nedostaje prava škola, prijatelji, nastavnici, ali i da nastavnicima nedostaju učenici i prava škole te se jedva čekaju u nju vratiti. U prvi plan izbile su najvažnije socijalne potrebe za koje nam se prije korone činilo da su se izgubile.

U svemu tome zadrhtalo je i tlo. Zagreb i šire zagrebačko područje 22. ožujka 2020. u ranim jutarnjim satima, u 6.24, pogodio je snažan

potres magnitude 5,5. Osjetio se i u Bjelovaru i okolici. Uz materijalnu štetu koja je pogodila Zagreb uvukla se doza straha i uznemirenosti. Ali nismo ni tada stali. Kao da smo postali još jači.

Specifičnost vremena u kojemu se svi nalazimo postala je brzo svima jasna. Iako nije prirodno da učenici ne vide svakodnevno svoje nastavnike, niti nastavnici učenike, teško je ne gledati lica učenika, kolega, predavati i objašnjavati s druge strane ekrana, sudjelovati u nastavi u pidžami, ne provesti zadnje dane srednjoškolskog obrazovanja u školskim klupama... Teško je kada ne vidimo svoje prijatelje i kolege, kada u školi vlada tišina...

Ova netipična faza dala je priliku da se napuste poznate staze i da isprobamo nešto novo, razvijemo neke nove obrazovne koncepte. Svako od nas dobro zna koliko je svaki učenik poseban, drukčiji, različit. Sada smo imali priliku spoznati to na neke druge, virtualne načine. Neki su s lakoćom pristupali zadacima, nekima je bilo teško, neki su imali tehničke teškoće, ponekad opravdane, a ponekad neopravdane izgovore. Svatko neke svoje razloge i načine. Neki su tek sada dobili priliku pokazati koliko su dobri i snalažljivi. U svemu tome za svakog smo se trudili pronaći najbolji način. Provela sam anketu među nastavnicima, učenicima i roditeljima kako bismo saznali kako se snalaze, kako im pomoći i olakšati, što vide kao pozitivno, a što bi trebalo mijenjati ili razvijati. Nastojali smo svaki odgovor pažljivo pročitati i neprestano raditi na unaprjeđenju nastave na daljinu. Nastojali smo sve informacije davati učenicima na vrijeme i učiniti ih dostupnima. Sudjelovali smo u puno online edukacija, sastanaka, završa-

vali projekte u skladu s mogućnostima. Često je radni dan trajao i 12 – 13 sati. Pročitaj, pripremi, pitaj, odgovori, poslušaj, istraži, razgovaraj, snimi, izradi ... i tako u krug. Bilo bi dobro da sve ovo shvatimo kao veliko iskustvo za sve nas, kao priliku da se bolje osvrnemo oko sebe, da bolje upoznamo sebe i svoje mogućnosti, priliku da shvatimo koliko smo jaki i strpljivi.

Bila je ovo definitivno prilika da svi puno naučimo. I vjerujem da jesmo. Vjerujem da su i učenici, i nastavnici, i roditelji ovo vrijeme iskoristili kako bi se više posvetili svojoj obitelji, jedni drugima, naučili uživati u jednostavnim stvarima, poput vlastitog dvorišta ili samo mirnog sjedenja kraj prozora.

Ponovo smo naučili da nema nerješivih problema, da će se na našem putu ponekad naći kamenje, ali da o nama ovisi što ćemo napraviti s njim: zid ili most. Koronavirus će dosta toga promijeniti, ne možemo to spriječiti. Virus će neko vrijeme biti s nama i ne možemo zanemariti činjenicu da će uzrokovati znatnu štetu. Ali ne smijemo na ovaj period gledati i mjeriti ga samo uzrokovanom štetom jer to je neće niti

nadoknaditi niti je smanjiti. Zato je najbolje ponešto naučiti iz ovog razdoblja, proširiti svoje vidike i isprobati nove stvari. U tom smislu pružena nam je prilika za promjenu. Na nama je da odlučimo hoće li to biti prilika za nešto loše ili dobro. Nadam se da će ipak biti dobro. Ova vremena ukazala su na mnoge dobre i hrabre ljude u našem društvu. Često smo čuli da ih nazivaju herojima. Svakako bih među sve te heroje društva dodala pedagoške radnike koji su u kratko vrijeme učinili čuda da bi nastava funkcionirala, da bi doprli do svakog učenika. Većina njih je gotovo cjelodnevno bila angažirana i dostupna svojim učenicima, pomagala im i savjetovala ih. No, to bi sve bilo teško bez suradnje s roditeljima. Rad u nastavi na daljinu puno je zahtjevniji od klasične nastave i sigurno nije uvijek jednostavno niti jednako uspješno.

Kako se približavao kraj školske godine, korak po korak rješavali smo svakodnevne izazove. Nismo znali što nas čeka, ali vjerovali smo da će svi uspješno i zdravi završiti školsku godinu i veselili smo se prilici da se vidimo kada ovo prođe.